

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВАРІАЦІЙНОЇ ЗАДАЧІ МАКСИМІЗАЦІЇ НАКОПИЧЕНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ДЛЯ РЕЖИМУ НЕПЕРЕРВНОЇ ЗМІНИ ШВИДКОСТІ ДЕФОРМУВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано методологію знаходження розв'язку варіаційної задачі максимізації накопиченої деформації при гарячому деформуванні для режиму неперервної зміни швидкості деформування.

Ключові слова: накопичена деформація, варіаційна задача, гаряче деформування, руйнування, пластичність.

Abstract

The methodology of finding the solution of the variational problem of maximizing accumulated deformation during hot deformation for the regime of continuous change of deformation rate is proposed.

Keywords: accumulated deformation, variational problem, hot deformation, destruction, plasticity.

Вступ

У роботах [1, 2] запропоновано варіаційні задачі оптимізації швидкісного режиму гарячого деформування. Задачу максимізації накопиченої деформації розв'язали [3, 4, 5, 6] для випадку багатоступеневої деформації

Метою роботи є визначення методології розв'язання варіаційної задачі максимізації накопиченої деформації для режиму неперервної зміни швидкості деформування.

Результати дослідження

Знайдемо розв'язок варіаційної задачі

$$\varepsilon_{\max} = \int_0^{t_*} \dot{\varepsilon}_u(\tau) \cdot d\tau \rightarrow \max,$$

$$\begin{cases} \int_0^{t_*} \varphi(t_* - \tau; I(\tau)) \cdot f(\dot{\varepsilon}_u(\tau)) \cdot d\tau = 1, \\ \int_0^t \varphi(t - \tau; I(\tau)) \cdot f(\dot{\varepsilon}_u(\tau)) \cdot d\tau \leq 1, \forall t \in (0, t_*). \end{cases} \quad (1)$$

для неперервної квадратичної функції

$$\dot{\varepsilon}_u(t) = c_0 t^2 + c_1 t + c_2 \quad (2)$$

Розглянемо квазілінійну модель накопичення пошкоджень у матеріалі під час гарячого деформування

$$\psi(t) = \int_0^t \varphi(t - \tau) \cdot \dot{\varepsilon}_u \cdot d\tau. \quad (3)$$

Якщо апроксимувати залежність часу деформування до руйнування від швидкості деформації при простому гарячому деформуванні степеневою функцією

$$t_{*c} = \gamma \dot{\varepsilon}_u^\alpha,$$

то задача (1.1) набуде вигляду

$$\varepsilon_{\max} = \int_0^{t_*} (c_0 \tau^2 + c_1 \tau + c_2) d\tau \rightarrow \max,$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{t_*^n}{\gamma^n} \left(\frac{2c_0 t_*^2}{(n+1)(n+2)} + \frac{c_1 t_*}{n+1} + c_2 \right) = 1, \\ \frac{t^n}{\gamma^n} \left(\frac{2c_0 t^2}{(n+1)(n+2)} + \frac{c_1 t}{n+1} + c_2 \right) \leq 1, \forall t \in (0, t_*). \end{array} \right. \quad (4)$$

Так як функція

$$f(t) = \frac{t^n}{\gamma^n} \left(\frac{2c_0 t^2}{(n+1)(n+2)} + \frac{c_1 t}{n+1} + c_2 \right) \quad (5)$$

неперервна на інтервалі $(0, t_*)$, то останню умову необхідно перевірити лише у критичних точках даної функції

$$t_{1,2} = \frac{-c_1(n+1) \pm \sqrt{c_1^2(n+1)^2 - 8c_0c_2n(n+1)}}{4c_0} \quad (6)$$

$$t \in (0; t_*)$$

Запропонований алгоритм використали для визначення режиму кручення зразків зі сталі 14X17H2 при температурі 1150⁰. При цьому оптимальні параметри квадратичної функції

$$c_0 = 0.000387; c_1 = -0.018395; c_2 = 0.223674$$

і максимальну накопичену деформацію за 30с

$$\varepsilon_* = 1.912$$

що на 6,22% більше ніж при деформуванні із сталою швидкістю. Закон зміни швидкості деформацій і графік, який відображує накопичення пошкоджень під час даного процесу приведено на рис. 1.

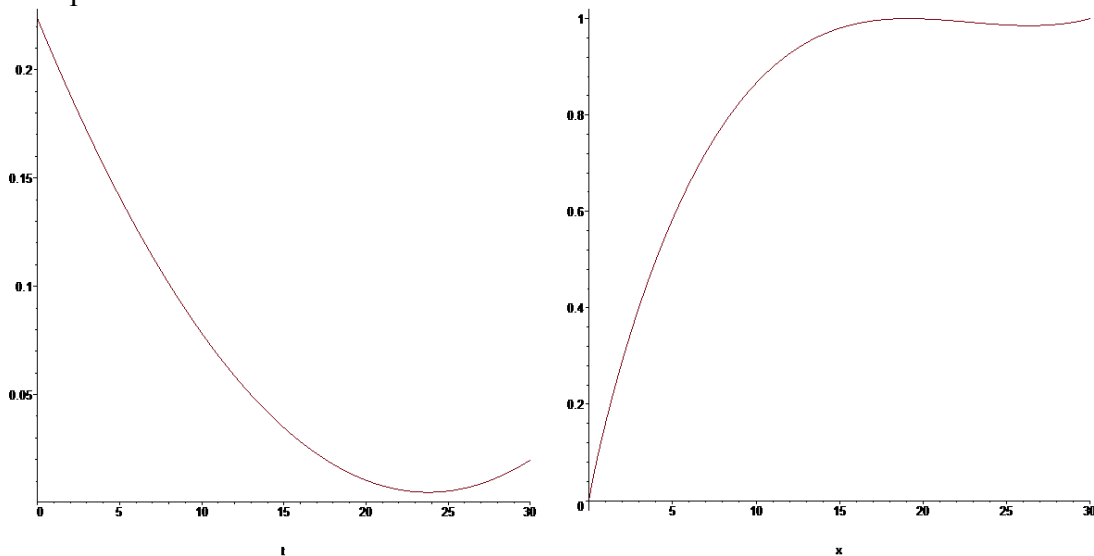

Рис. 1

Висновки

У роботі запропоновано методологію знаходження розв'язку варіаційної задачі максимізації накопиченої деформації при гарячому деформуванні для режиму неперервної зміни швидкості деформування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Михалевич В. М., Краєвський В. О. Постановка и решение оптимизационных задач в теории деформируемости // Вісник національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія машинобудування. - К.: НТУУ "КПІ", 2010. - С. 142-145
2. Михалевич В. М., Краєвський В. О. Формулювання варіаційної задачі для моделі накопичення пошкоджень при гарячому деформуванні // В зб.: «Обработка материалов тиском» . Збірник наукових праць. – Краматорськ, 2009. – №2(21). – С. 12-16. – ISBN 978-966-379-339-9.
3. Михалевич В. М., Краєвський В. О. Определение оптимальных параметров многоступенчатой схемы изменения скорости деформаций // Обработка материалов давлением, №2(27) 2011, с. 10-13
4. Михалевич В. М., Краєвський В. О., Добранюк Ю. В. Моделирование предельных деформаций на свободной поверхности и оптимизация ступенчатого деформирования // Состояние, проблемы и перспективы развития кузнечно-прессового машиностроения и кузнечно-штамповочных производств. – Рязань, 2010. – С. 367-378.
5. Михалевич В. М., Краєвський В. О. Поиск решения вариационной задачи при горячем деформировании // Обработка материалов давлением. – Краматорск: ДГМА. – 2010. – №1(22). – С. 38-43.
6. Михалевич В. М., Краєвський В. О., Добранюк Ю. В. Моделивання граничних пластичних деформацій при нестационарних процесах та задачі оптимізації // Вісник національного технічного університету «ХПІ». – Харків, 2009 – Випуск 18 – С. 109-118.

Краєвський Володимир Олександрович – к.т.н., доцент кафедри вищої математики
Вінницького національного технічного університету

Kraievskiy Volodymyr - Ph.D., Associate Professor, Department of Mathematics Vinnytsia National
Technical University